

Valtuutetun valtuustoaloite

Aloitteen tekijä (valtuutetun nimi / valtuustoryhmä)

Juha Richter (PS)

Aloitteen päivämäärä

26.05.2025

Aloitteen aihe

Anonyymit sukupuolitaudit Pohjois-Pohjanmaalla

Aloitteen teksti

HIV ja muut sukupuolitaudit ovat edelleen ongelmia Suomessa. Pohteen ilmoittamien tietojen mukaan Pohjois-Pohjanmaalla ei ole tällä hetkellä tarjolla anonyymejä sukupuolitauditestejä, mukaan lukien HIV-testit. Aiemmin esim. Oulun kaupungissa on ollut tarjolla anonyymejä HIV-testejä yhteistyössä toimijan kanssa.

HIV:n suhteen on tarjolla kotitestejä, jotka ovat useista näkökulmista ongelmallisia. Suomessa saatavilla olevat kotitestit tunnistavat ainoastaan HIV-vasta-aineita, kun taas terveydenhuollossa käytettävät testit tunnistavat sekä p24-antigeenin että HIV-vasta-aineet. Tämä ero on merkittävä, sillä p24-antigeenin avulla tartunta voidaan havaita huomattavasti varhaisemmassa vaiheessa. HIV-tartunnan alkuvaiheessa viruspitoisuus on korkea ja tarttuvuus suuri, minkä vuoksi varhainen diagnoosi on keskeinen uusien tartuntojen ehkäisyssä. Tutkimusten mukaan tuoreet HIV-tartunnat ovat merkittävä uusien tartuntojen lähde.

Osa HIV-testin tarpeessa olevista voivat karttaa virallisia HIV-testejä, joista jää merkintä potilastietojärjestelmiin. Syinä voivat olla esimerkiksi seksipalveluiden ostaminen, miesten välinen seksi tai seurustelusuhteen ulkopuolinen seksisuhde. Lisäksi vakuutusnäkökulmasta voi olla haitallista saada virallinen HIV-diagnoosi ennen vakuutusturvan järjestämistä, sillä diagnoosi voi vaikuttaa vakuutusten saatavuuteen tai ehtoihin. HIV-tartunnan toteaminen on usein myös merkittävä psyykinen rasite, ja kotona tehty testi ilman ammattilaisen tukea voi lisätä riskiä kriisitilanteissa. Kokonaiskustannuksia tarkastellen anonyymien testausmahdollisuuksien tarjoaminen olisi järkevää, sillä varhain todetut tartunnat ja uusien infektioiden ehkäisy tuottavat merkittäviä säästöjä terveydenhuollolle pitkällä aikavälillä.

Ehdotan siksi, että Pohde varmistaa, että Pohjois-Pohjanmaalla on tarjolla anonyymejä testausmahdollisuuksia HIV:n ja muiden sukupuolitautilien varalta.

Vastine valtuustoaloitteeseen

Lausunto/vastine aloitteeseen

Päiväys

Lausunnon antaja/virka-asema

Liitteet

Tallenna

Tyhjennä